

ನನ್ನ ಸಂಕಲ್ಪ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಹೊಮ್ಮಿದ ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ಬೆರಳ ತುದಿಯಿಂದ ಒರೆಸಿಕೊಂಡಳು.

ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ನಳನ ಅಂತಃಕರಣ ಕರಗಿತು. ಅವಳ ದೃಢಭಾವಕ್ಕೆ ಕರುಣಲತೆ ಕುಡಿದೋರಿತು. ತಕ್ಷಣ ಹೇಳಿದ.

'ಸರಸಿಜಾನನೆಯೇ ಕೇಳು. ನಾನೇ ಧರಣಿಪತಿ ನಳ.'

ಆ ನುಡಿ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದ ತಕ್ಷಣ ದಮಯಂತಿ ನಾಚಿ ನೀರಾದಳು. ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿ ಹೇಳಿದಳು:

'ದೇವಲೋಕದವರು ಕುಟಿಲವಿದ್ದರು. ಅನೇಕ ಮಾಯೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದವರು. ಈ ಲೋಕದ ನಾವು ಪಾಮರರು. ನಾವು ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಂಬುವುದು ಹೇಗೆ? ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ನಂಬುವಂತಹ ಒಂದು ಗುರುತು ತೋರಿಸಿ.'

'ದಮಯಂತಿಯೇ, ನಿನ್ನ ಅಂತರಂಗದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಸಲುವಾಗಿ ನಾನು ದೇವತೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನಿದೆ? ನಿನಗೆ ಸಂಶಯವೇಕೆ? ರಾಯಭಾರಕ್ಕಾಗಿ ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಹಂಸೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದೆ. ನೀನು ಇದನ್ನು ಅರಿತು ನನ್ನನ್ನು ನಂಬು.'

ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದ ತಕ್ಷಣ ದಮಯಂತಿಯ ಶರೀರ ಪುಳಕಗೊಂಡಿತು. ಹರ್ಷ ಹೊಮ್ಮಿಬರಲು ತನ್ನ ಸಖಿಯರೊಂದಿಗೆ ಮರೆಯಾದಳು.

ನಳನು ಅರಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ವಿರಹದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವ ದೇವೇಂದ್ರನಿದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬೇಗ ಬಂದನು. ಇಂದ್ರ, ವಾಯು, ಯಮ, ವರುಣರಿಗೆ ಭಯಭೀತಿಯಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದನು. ದಮಯಂತಿ ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ವಿವರಿಸಿದನು. ಆಗ ಅವರು 'ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಮೋಸವಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ದೇವಾಂಗನೆಯರಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ' ಎಂದು ಭಯಗೊಂಡಿದ್ದ ನಳನನ್ನು ಸಂತೈಸಿದರು.

'ಸ್ತ್ರೀಯ ಕಪಟ ಚಿತ್ರವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಯಾರಿಗೆ ತಾನೆ ಸಾಧ್ಯ. ನೀನು ನಮಗಾಗಿ ಬಳಲಿದೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಉಪಚಾರದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಬಿಟ್ಟೊಟ್ಟರು.

ನಾಲ್ವರು ನಳನ ರೂಪನು ತಾಳ್ದರು

ಅನಂತರ ಅವರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚಿಸಿದರು. ದಮಯಂತಿಯನ್ನು ಒಲಿಸಲು ನಳನ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸುವುದೇ ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವನ ರೂಪ ಹೊಂದಿದರು.

ಆತ್ರ ವಿದಭವನವರಿಗೆ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ರಾಜಾಧಿರಾಜರು ಸಂಭ್ರಮ ದಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಸುಜನರು, ಸಿದ್ಧರು, ಕಿನ್ನರರು, ಗುಹ್ಯಕರು, ಗರುಡರು, ಗಂಧರ್ವಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅಸಂಖ್ಯಾತ ರಾಜರುಗಳು ತಮ್ಮ ಚತುರಂಗ ಸೇನೆಯೊಡನೆ ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದರು. ಶಂಖ, ಮೃದಂಗ, ತಮಟೆ, ದುಂದುಭಿ, ಭೇರಿ, ನಿಸ್ಸಾಳಿ (ಒಂದು ಬಗೆಯ ಚರ್ಮವಾದ್ಯ)ಗಳು ಮೊಳಗಿದುವು. ಭೀಮನ್ಯಪನು ಆ ರಾಜರ ಸ್ಥಾನಮಾನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅವರನ್ನು ಉಚಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಉಪಚರಿಸಿದನು. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅವರವರ ಯೋಗ್ಯತೆಯ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಮಾನ ಸನ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದನು.

ತಾಳಮದ್ದಳೆ, ರಸಭರಿತ ನೃತ್ಯ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಇಂಪಾದ ಸಂಗೀತಗೋಷ್ಠಿ, ಗದ್ಯ ಪದ್ಯಗಳ ವಾಚನ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರ್ಚೆ, ಹಾಸ್ಯವಿನೋದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಅಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು.

ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರು ದಮಯಂತಿಗೆ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಒತ್ತಿದರು. ಸೋಬಾನೆ ಹಾಡುತ್ತ ಉಲ್ಲಾಸ ಹೊಮ್ಮಿಸಿದರು. ಪರಿಮಳ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಲೇಪಿಸಿ ನಲಿಯುತ್ತ ಅವಳನ್ನು ಸ್ನಾನ ಗೃಹಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದರು. ಚಿನ್ನದ ಕಡಾಯಕ್ಕೆ ಪನ್ನೀರು ಬೆರೆಸಿದರು. ಅದನ್ನು ಮೊಗೆ ಮೊಗೆದು ಅವಳಿಗೆ ಎರೆದರು. ಅನಂತರ ಪರಿಮಳ, ಗಂಧ, ಚಂದನವನ್ನು ಲೇಪಿಸಿದರು. ಪಟ್ಟೆ ಖೀತಾಂಬರಗಳನ್ನು ಉಡಿಸಿ, ಹೊಳವ ಹೊನ್ನ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ತೊಡಿಸಿ ಶೃಂಗರಿಸಿದರು. ಆಗ ದಮಯಂತಿ ಅಧಿಕ ತೇಜದಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಬಂದಳು ಸಿತಾಬ್ತಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಯಂದಲೆ

ದಮಯಂತಿಯನ್ನು ಹೆಂಗಸು ಬಳಸಿ ನಿಂತರು. ಸೇವಕಿಯರು ಸಂಚಿ, ಚಾಮರ, ಕಲಶಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಎಡಬಲದಲ್ಲಿ ಕಂಚುಕಿಗಳು ಬಿರುದಾವಳಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ವೈಭವಪೂರ್ಣ

ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ

ನಳನ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿರುವ ದಮಯಂತಿಯನ್ನು ಹಂಸ ನೋಡಿತು. ಹಂಸವನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ದಮಯಂತಿ ಹವಣಿಸಿದಳು. ಹಂಸ ಕೈಗೆ ಸಿಗದೆ ಅಟ್ಟಾಡಿಸಿತು. 'ನಿನ್ನನ್ನು ಎತ್ತಿ ಮುದ್ದಾಡುವ ಆಸೆ ಎಂದು ದಮಯಂತಿ ಹಂಸಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದಾಗ 'ನಾನು ಬಂದಿರುವ ಕಾರಣ ತಿಳಿಸುವ ಕೇಳು ಎಂದು ಹೇಳಿ, ನಾನು ನಳನ ವಾಹನ. ಆತನ ಸ್ಫುರದ್ರೂಪಿ ಚೆಲುವು ನಿನಗೆ ಸರಿಯಾಗಿದೆ' ಎಂದಿತು. ಆಗ ದಮಯಂತಿ ನಳನೇ ನನ್ನ ಪತಿ, ಉಳಿದವರೆಲ್ಲ ಪಿತೃಸಮಾನರು ಎಂದಿತು. ದಮಯಂತಿ ಮಾತಿನಿಂದ ಹರ್ಷಗೊಂಡ ಹಂಸ ನಳನ ಬಳಿ ಓಡಿತು. ನಂತರ ಭೀಮನ್ಯಪ ದಮಯಂತಿಗೆ ಸ್ವಯಂವರ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ. ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ನಾರದ ಬಂದು ದೇವೇಂದ್ರನ ಸಭೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ. ದಮಯಂತಿ ತುಂಬ ಸುಂದರ ರೂಪಿನವಳು ಎಂದು ನಾರದ ಹೇಳಿದಾಗ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಆಕೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಸತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಹಾಕಿದ.

ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲಿ- ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಬೆಳ್ಳಾವರೆಗೆ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ- ವಿವಾಹ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಬಂದಳು.

ಬೊಗಸೆ ಕಣ್ಣು, ಚೆಲುವಾದ ಸಿರಿಮುಡಿ, ತೆಳು ನಡು, ಹೊನ್ನ ಕಳಸದ ಸ್ತನಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ; ವೈಯ್ಯಾರದ ಉಡುಗೆಯಲ್ಲಿ, ಸಿರಿಯ ಸಡಗರದಲ್ಲಿ; ಝಣ ಝಣತಾರದ ನಿಧಾನ ನಡೆಯಲ್ಲಿ ದಮಯಂತಿ ನಡೆದು ಬರುವಾಗ ತುಸು ಬೆವರಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು.

ನೀ ಹಾಯ್ಕು ಮನವಿದ್ದವನ ಕೊರಳಿಗೆನುತ ಕೊಟ್ಟನು ಪುಷ್ಪಮಾಲಿಕೆಯು

ಮಗಳು ಆಗಮಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಭೀಮನ್ಯಪನು 'ಮಗಳೇ ನಾನಾ ರತ್ನಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಕಿರೀಟಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಅನೇಕ ರಾಜರುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಾಸನ ಗಳಲ್ಲಿ ಆಸೀನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಸಾಲು ಸಾಲಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಈ ರಾಜರು ಗಳಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದವನ ಕೊರಳಿಗೆ ಈ ಪುಷ್ಪಮಾಲೆಯನ್ನು ತೊಡಿಸು' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೂವಿನ ಸರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು.

ದಮಯಂತಿಯು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹೂಮಾಲೆ ಹಿಡಿದು ನೃಪಸಭೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಳು. ಅವಳ ಗೆಳತಿಯರು ಪ್ರೀತಿ ಉತ್ತಾಹದಿಂದ ಆ ರಾಜರುಗಳೆಲ್ಲರ ಪರಿಚಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ಅವಳು ನಾಚುತ್ತ ನೋಡಿದಳು. ಆ ಸಂಭ್ರಮವನ್ನು ನೋಡುವ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಮುತ್ತಿದ ಜನಸಮೂಹವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೋಲು ಹಿಡಿದ ರಾಜರ ಭಟರು ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು.

ಆ ಕೆಳದಿಯರು 'ಈತ ಮಾಳವ ದೇಶದ ರಾಜ, ಈತ ಮಗದ ನೃಪ, ಈತ ಮತ್ಸ್ಯರಾಜ, ಈತ ಕುರುರಾಜ, ಈತ ಚೋಳ, ಈತ ಸಿಂಧು, ಈತ ನೀಲ, ಈತ ಕಳಿಂಗ, ಈತ ಕುಂತಳ ರಾಜ ಈ ಕಡೆಗೆ ದೇವೇಂದ್ರನ ಓಲಗವಿದೆ ನೋಡು' ಎಂದು ತೋರಿಸಿದರು. ದಮಯಂತಿ ಅವರನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಸಾಗುವಾಗ ಆ ರಾಜರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು- ನನ್ನನ್ನು ಒಲಿದಿದ್ದಾಳೆಂದು; ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಸನ್ನೆ ಮಾಡಿದಿಳೆಂದು; ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಕಳ್ಳ ನೋಟದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದಿಳೆಂದು;